

HANDELSSKOLERNES LÆRERFORENING

Godthåbsvej 106
2000 Frederiksberg

Tlf.: 38 10 88 00
Fax.: 38 88 22 60
Giro: 9 10 29 30

Til
Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K.

Den 10. februar 2006

Uddannelsesudvalget
UDU alm. del - Bilag 258
Offentligt

Anmodning om foretræde

Handelsskolernes Lærerforening (HL) skal hermed anmode Folketingets Uddannelsesudvalg om foretræde snarest muligt.

Anledningen er Undervisningsministeriets "Analyse af uddannelsesområdets styringssystem". HL har bedt et uvildigt konsulentfirma, om en kritisk gennemgang af analysen med vægten lagt på taxametersystemet. Det er der kommet en rapport ud af, som vi gerne vil fremlægge resultater fra. Rapporten vedlægges sammen med en kort præsentation af de vigtigste konklusioner.

Ved foretrædet vil HL's formand, Søren Hoppe Christensen, foreningens kommunikationschef, Michael Neumann, bestyrelsesmedlem og vicedirektør Carl Korup, Vejle Handelsskole, og Leon Lerborg, Momentum (rapportens forfatter) deltage.

Med venlig hilsen

Handelsskolernes Lærerforening

Søren Hoppe Christensen, formand

Taxametersystemet – det måske egnede

Handelsskolernes Lærerforening har bedt Leon Lerborg fra konsulentfirmaet Momentum om at udarbejde en kritisk analyse af "Undervisningsministeriets analyse af uddannelsesområdets styringssystem" med særlig henblik på taxametersystemet (UVM-analysen). I det følgende vil vi fremhæve de vigtigste af rapportens konklusioner.

1. Taxametersystemet er på retræte, men stadig med kraftige incitament

Taxametersystemet har i sit ambitionsniveau været på retur i en årrække, idet ministeriet har erkendt, at det fører til en kraftig understyring. Det er derfor gennem de sidste ti år suppleret med mange andre styringsredskaber: øremærkede puljer, mål- og resultatstyring, udviklingskontrakter, evalueringer etc. Taxametersystemet er så at sige skrumpet ind til et relativt traditionelt økonomistyringsværktøj.

Det centrale spørgsmål er imidlertid om et styringssystem med rod i markedstænkningen og med angiveligt mange og stærke incitament kan afmonteres på denne måde. Taxametersystemet rummede oprindeligt i følge dets arkitekter og tilhængere stærke incitament til effektivitet, udvikling af uddannelser, mindsket frafald, bedre uddannelser og bedre "kvalitet" i det hele taget, medens kritikerne har fokuseret på en række negative incitament, især når det gælder "kvalitet".

Kan taxametersystemet uskadeliggøres på denne måde eller vil det i sin natur have flere af de incitament og effekter som henholdsvis tilhængere og kritikerne har peget på? Spørgsmålet er om systemet ikke stadig har de negative incitament også; og hvis det indgår i et større system: Om de andre systemer kan afbøde de negative effekter. Disse og lignende spørgsmål er stadig ikke blevet undersøgt.

2. Taksterne er udeladt – en formel mangler

Det ømmeste punkt i taxametersystemet er taksterne. Det er den eneste knap, man kan skrue op og ned for, så den skal være i orden. "Taksterne skal have en dobbelt legitimitet: De skal være politisk besluttede, men samtidig være rationelt og gennemskueligt begrundede", således at politikerne har et sagligt beslutningsgrundlag. Det har knebet stærkt i begge dimensioner. Taksterne er ganske vist på Finansloven, men de er kun formelt udsat for politisk beslutning. Men hvad værre er, den rationelle kerne i taxametersystemet er aldrig blevet etableret. For skal taksterne være gennemskuelige og dermed have større legitimitet, skal der findes en formel, som kan fastlægge taksterne ud fra besluttede mål for kvaliteten. Den formel findes ikke i dag, og har aldrig været i systemet.

3. Arvesynden

Den manglende formel har givet sig udslag i, at de takster, der i dag findes i systemet, er baseret på de forudsætninger der var, dengang uddannelsesinstitutionerne fik taxametersystemet som styringsgrundlag. Disse forudsætninger er blot gentaget gennem årene, selv om uddannelsernes indhold og form er ændret væsentligt. Den "retfærdige" og gennemskuelige formel, der kunne have ændret på disse forhold, har derfor været en betragtelig mangel. Taxametersystemet har "aldrig

indfriet sit mest centrale krav: At tildelingen af midler skal basere sig på en rationel basis. Den er akkurat så irrationel i dag, som den altid har været.

4. Kvalitet

Den centrale diskussion om taxametersystemet står om koblingen mellem systemet og "kvalitet".

Har taxametersystemet en positiv eller negativ indflydelse på "kvaliteten"?

Det spørgsmål besvares ikke i UVM-analysen. Dels er spørgsmålet meget komplekst, og dels er der ingen entydig beslutning om hvad "kvalitet" er. "Derfor bliver alt for meget af det, der skulle have været analyse blot rodet og abstrakt snak".

Det får som konsekvens, at de meninger, vurderinger, domme og fordomme om taxametersystemet, der flourerer i dag, består uantastet af UVM-analysen.

Taxametersystemet

- det måske egnede

Kritik af Undervisningsministeriets styringsanalyse af taxametersystemet

Handelsskolernes Lærerforening